

Onderzoeksopzet

Uitvoering jeugdwet

Mei 2019

Inhoudsopgave

Aanleiding en achtergrond	1
Doelstelling	1
Afbakening	1
Vraagstelling	2
Normenkader	3
Aanpak	3

Achtergrond en aanleiding

Op 1 januari 2015 is, in het kader van de decentralisaties, de Jeugdwet ingevoerd. Met deze invoering zijn gemeenten verantwoordelijk geworden voor alle vormen van jeugdhulp aan kinderen, jongeren en hun ouders. Zo zouden gemeenten de jeugdhulp dicht(er) bij de inwoners kunnen organiseren en zou de jeugdhulp zo eenvoudiger en goedkoper gerealiseerd kunnen worden. De Jeugdwet streeft verschillende doelen na. Eén van de belangrijkste doelen is het (meer) gebruik maken van de eigen kracht van jeugdigen, ouders en hun sociale netwerk. Hierbij is het van groot belang dat jeugdigen en hun ouders de regie blijven behouden over hun eigen leven. Ook het organiseren van samenhangende hulp voor gezinnen, in het kader van '1 gezin, 1 plan, 1 regisseur', is een belangrijk streven van de Jeugdwet. Om dit te kunnen realiseren, dienen gemeenten onder andere te zorgen voor jeugdhulpaanbieders van goede kwaliteit, voorzieningen op het gebied van jeugdhulp (i.e. jeugdhulpplicht) en de integrale samenwerking met andere sectoren (o.a. zorg, onderwijs, politie en justitie). Anno 2019, ruim vier jaar na de invoering van de Jeugdwet, is behoefte aan kennis over de huidige stand van zaken van de jeugdhulp.

In het onderzoeksprogramma 2019 van de RKC's OWO staat het onderwerp "Jeugd" in alle drie gemeenten op de shortlist. Uit gesprekken met raadsleden van de drie OWO-gemeenten blijkt dat men behoefte heeft aan informatie over de werking van het systeem en graag inzicht wil in het verbeteren van de kaderstellende en controlerende rol ten aanzien van de financiën. Ook zoeken raadsleden naar mogelijkheden om grip te krijgen op de kosten.

Doelstelling

Het onderzoek moet de raden inzicht geven in de planning en control-cyclus van het sociaal domein, onderdeel Jeugd. Uit deze analyse van de P&C-cyclus volgen aanbevelingen om de kosten te beheersen en de raden beter hun kaderstellende en controlerende taken uit te laten voeren. Nu de gemeenten vijf jaar verantwoordelijk zijn, wil men leren wat er de komende tijd beter kan.

Afbakening

Sinds 2014 begroten de gemeenten voor Jeugd, maar om in het onderzoek kinderziekten te mijden, is gekozen voor de onderzoeksperiode begroting 2016 tot en met de begroting 2019 en de verantwoordingen van 2016 tot en met 2018. De analyse richt zich op de begrotingen en realisatie in de gemeentelijke administratie. De rechtmatigheid van de uitgaven controleert de accountant en valt buiten het onderzoek. Naast de begroting en verantwoording zijn ook alle andere documenten aan de raad over de financiën en sturing van de zorg van Jeugd deel van het onderzoek.

Vraagstelling

Centrale onderzoeksvraag

Hoe is de planning en control-cyclus van sociaal domein/jeugd ingericht en levert dit voldoende informatie op voor de raad om zijn kaderstellende en controlerende taken uit te voeren?

Deelvragen

Kaders en doelstellingen

1. Wat is het beleid voor Jeugd in het Sociaal domein van de drie OWO-gemeentes?
2. Welke financiële doelstellingen en kaders worden gehanteerd?
3. Op welke manier wordt de begroting voor de uitvoering van de Jeugdwet bepaald en geanalyseerd?

Kostenbeheersing en budgetbewaking in de uitvoering van de jeugdzorg

4. Welke prikkels tot kostenbeheersing en budgetbewaking zijn ingebouwd bij de toegang tot de jeugdzorg, de inkoop van de jeugdzorg en de inrichting van administratieve processen en control?
5. Hoe verlopen de administratieve processen tussen de backoffice Sociaal Domein en de gemeenten en welke informatie leveren die op? Wat kan hierbij beter?
6. Hoe krijgt de gemeente vat op de prijs die zorginstellingen vragen en het aantal behandelingen dat ze bij beschikte behandelingen zelf mogen bepalen?
7. Hoe en aan wie wordt verantwoording over beschikte behandelingen afgelegd en gerapporteerd? Welke controlemaatregelen zijn aanwezig of ontbreken?

Informatiepositie en kaderstelling van de gemeenteraad

8. Hoe wordt de begroting vertaald naar de gemeentelijke planning- en control-cyclus? Hierbij is met name aandacht voor het maandelijks (al dan niet) analyseren van verschillen en bijsturen gewenst.
9. Worden verantwoordingsrapportages tijdig, juist en volledig gedeeld met de organisatie, college en de raad?
10. In hoeverre heeft de raad deze informatie gebruikt om waar nodig bij te sturen op beleid en uitvoering? Welke verbeteringen zijn hier mogelijk?
11. Op welke manier maakt de raad gebruik van het budgetrecht?

Leren van andere gemeenten

12. Wat zijn good-practices rondom kostenbeheersing en budgetbewaking bij andere gemeente waar het gaat om de inrichting van de toegang, de inkoop, de transformatie en de inrichting van administratieve processen?
13. Wat kunnen de OWO-gemeenten hiervan leren?

Normenkader

Het onderzoek richt zich op het vinden van antwoorden op de hierboven geformuleerde vragen. Om uiteindelijk tot conclusies en aanbevelingen te kunnen komen is het nodig een zekere referentie te kennen: waaraan meten we de feiten af?

Het hiervoor te hanteren normenkader zal in overleg met het onderzoeksbureau door de rekenkamercommissies worden vastgesteld.

Aanpak

Het onderzoek wordt uitgevoerd in samenwerking met B&A-groep

Het onderzoek zal in mei 2019 van start gaan met een gezamenlijke startbijeenkomst voor de ambtelijk en bestuurlijk betrokkenen van de OWO-gemeenten. Hierin zullen de rekenkamercommissies en het onderzoeksbureau het onderzoek toelichten. De rekenkamercommissies verwachten per gemeente een onderzoeksrapport eind 2019, begin 2020 te kunnen aanbieden aan de gemeenteraad.